

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Sociologie

Test 9

Profilul umanist din filiera teoretică.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

I. TÊTEL

(30 pont)

Îrja a vizsgalagra az alábbi esetek helyes válaszának megfelelő betűt! Minden esetben csak egy helyes válasz van.

1. Az egyszűlűs család:
 - a. egy kiterjesztett család;
 - b. egy család, amely egy szűlűbűl és gyerekébűl/gyerekeibűl tevűdik össze;
 - c. gyermektelen házastársakbűl álló család;
 - d. egy olyan családtűpus, mely nem létezik a demokratikus társadalomban.
2. A vallás alapjait képezi:
 - a. egy etnikum létezése, és egy nyelvi egység;
 - b. az extrém vallásosság;
 - c. a politikai eszmék a demokratikus állam létrehozásáról;
 - d. a különbségtétel a szent és a világi eszmék között.
3. Az állam és civil társadalom közötti közvetítést megvalósítják:
 - a. alapítványok;
 - b. társaságok/egyesűletek;
 - c. politikai pártok;
 - d. állampolgárok.
4. Az a mód, ahogyan a nőket kezelték régen, az oktatáshoz, illetve a munkához való hozzáférésben, a háztartáson kívül, nevezhető:
 - a. diszkrimináció;
 - b. társadalmi kontroll;
 - c. társadalmi rend;
 - d. nemegyenlűség.
5. Ha egy cég alkalmazottjai jobb munkakűrűlményekhez szeretnének hozzájutni legálisan, akkor:
 - a. visszaéléseket tehetnek a cég vezetűsége ellen, hogy elfogadják a kéréseiket;
 - b. megszarolhatják a cég vezetűségét, hogy óhajaik teljesűljenek;
 - c. megvesztegethetik a cég vezetűségét, a céljaik teljesűléséért;
 - d. sztrájkot szervezhetnek.
6. Egy bűnpártolási kapcsolatban a bírót korrumpáló személy::
 - a. tiszteletben tarja az erkűlcsi normákat és a szakmai deontológiát;
 - b. használja a megvesztegetést, zsarolást, erőszakot vagy megfélemlítést;
 - c. kötelezve van, hogy igénybe vegyen egy másik eljűrást a szegénység miatt;
 - d. olyan magatartáshoz folyamodik, mely nincs szankcionálva legálisan.
7. Az oktatási rendszer :
 - a. azonosítható olyan morális elűírásokkal, amelyek szabályozzák az emberi magatartást;
 - b. nincs konkrét társadalmi célszerűsége;

- c. előkészíti az emberi munkapotenciált;
 - d. olyan szervezeteket tömörít, melyek politikailag szociális-gazdasági célokat és érdekeket képviselnek.
8. A szociális állam törekszik:
- a. a családok és egyének számára garantálni a minimális jövedelmet, biztosítva azok megfelelő fennmaradását;
 - b. a hatalmi ágak szétválasztását az államban: törvényhozói hatalmat, végrehajtói hatalmat, adminisztratív/igazgatási hatalmat és a bírói hatalmat;
 - c. a nemzeti függetlenség alapelv megvalósítására;
 - d. olyan egyének preferenciális támogatása, akik erőforrásokkal rendelkeznek.
9. Az ONG-nek kiemelt szerepük van a társadalomban, mert:
- a. megkönnyítik a gazdasági fejlődést és az állampolgári együttműködést;
 - b. a kormány hatásköre alatt közszolgáltatásokat nyújt;
 - c. a politikai pártok alárendeltségében találhatók;
 - d. a profit elérésére törekednek.
10. A bűnözői magatartás egyik oka:
- a. a magas intellektuális szint;
 - b. a magas szintű tanulmányok;
 - c. a másokkal való harmonikus kapcsolat;
 - d. a deviancia megtanulása más emberektől, a tagsági csoportból.

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A bal oldali oszlopban a társadalmi problémákra vonatkozó fogalmak vannak felsorolva, míg a jobb oldali oszlopban pedig ezekre vonatkozó helyes állítások. Írja a vizsgalapra a bal oldali betűk és a jobb oldali számok közötti helyes megfeleléseket!

a. Előítélet	1. leírja egy társadalom szintjén azon normáktól és értékektől való eltérést, amelyet az egyén vagy csoport tesz.
b. Xenofóbia	2. az idegenektől való félelemre, s az azokkal szembeni magas fokú elutasításra utal.
c. Diszkrimináció	3. a szegénység által eszközölt viselkedés, melynek célja jogtalan előnyökhöz való hozzájutás, a megvesztegetés által.
d. Deviancia	4. olyan inkorrekt bánásmód alkalmazása egy személlyel szemben, aki olyan társadalmi csoport tagja, melyet alsóbbrendűnek vagy negatívnak vélnek.
	5. egy személlyel szemben tanúsított olyan attitűd, melynek nincs reális alapja, hanem a személy csoporthovatartozásának következménye.

12 pont

B. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget:

A szocializáció joggal definiálható minden olyan folyamattal, mechanizmussal és intézménnyel, melyek közreműködésével a társadalom hatást gyakorol az ember személyiségére. Tehát a szocializáció egy interakciós folyamat a tudat vagy az egyéni személyiség és a társas befolyás között. A társadalmi valóság független, de a szocializáció egy kulturális jelenség, amely a szociális tanulásból áll, azaz a kulturális beavatásból. Ennek a kulturális megnyilvánulásnak elsődleges keretét az egyéneknek a család adja.

Válaszoljon az alábbi kérdésekre az adott szöveg alapján:

1. Fogalmazza meg a szöveg alapgondolatát. **2 pont**
2. Magyarázzon meg, hozzávetőleg fél oldal terjedelemben, két olyan szociológiai fogalom közötti összefüggést, amelyekre a fenti szöveg is utal. **10 pont**
3. Fogalmazzon meg egy érvet, amellyel igazolja vagy cáfolja azt a feltevést, amely szerint az emberek magas tanulmányi szintje, a bűncselekmények rátájának csökkenéséhez vezet egy közösségben. **3 pont**
4. Mutassa be személyes nézőpontját arra a gondolatra vonatkozólag, hogy a gyerekek már nagyon fiatalon kikerülnek a család hatása alól, ezáltal a modern család elveszíti a nevelési funkcióját, más szervek/hatóságok előnyére. **3 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Válaszoljon az összes alábbi kérdésre:

1. Pontosítsa a kérdőív fogalmának jelentését. **4 pont**
2. Nevezze meg két jellemzőjét a közvélemény-kutatásnak. **6 pont**
3. Mutasson rá a státusz és társas kapcsolatok fogalmak közötti összefüggésre, megfogalmazva egy összefüggő szövegben, megközelítően fél oldalnyi terjedelemben, melyben a fogalmakat sajátos szociológiai értelmükben használja. **10 pont**
4. Szemléltesse egy konkrét példával azt a módot, ahogyan egy magasan képzett referenciacsoport megállapítása az egyént rábírja, hogy túllépje a határait. **4 pont**
5. Indokolja meg, megközelítőleg tíz sorban az állítást, mely szerint a közös célok és feladatok, teendők növelik egy társadalmi csoport kohézióját. **6 pont**